

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 3.3.2025
C(2025) 1316 final

KOMISJONI TEATIS

**Euroopa Liidu Kohtus toimuvates rikkumismenetlustes komisjoni poolt soovitatavate
rahaliste karistuste arvutamise meetodi muutmine**

KOMISJONI TEATIS

Euroopa Liidu Kohtus toimuvates rikkumismenetlustes komisjoni poolt soovitatavate rahaliste karistuste arvutamise meetodi muutmine

1. Sissejuhatus

Euroopa Liidu toimimise lepingus (edaspidi „ELi toimimise leping“) on sätestatud, et kui komisjon kaebab liikmesriigi aluslepingutest tuleneva kohustuse täitmata jätmise eest Euroopa Liidu Kohtusse (edaspidi „Euroopa Kohus“), on kaks olukorda, kus ta võib teha Euroopa Kohtule ettepaneku määrata sellele liikmesriigile rahaline karistus:

- kui liikmesriik ei ole võtnud vajalikke meetmeid, et täita varasemat Euroopa Kohtu otsust, kus on tuvastatud liidu õiguse rikkumine (ELi toimimise lepingu artikli 260 lõige 2)¹,
- kui liikmesriik ei ole täitnud seadusandliku menetluse kohaselt vastuvõetud direktiivi ülevõtmise meetmetest teatamise kohustust (ELi toimimise lepingu artikli 260 lõige 3).

Mõlemal juhul võib Euroopa Kohtu määratud karistus koosneda põhisummast, mis tuleneb rikkumise jätkumisest kuni kohtuotsuse kuulutamiseni või täieliku täitmiseni, kui see saavutatakse varem, ja päevasest karistusmaksest, et motiveerida asjaomast liikmesriiki lõpetama rikkumist võimalikult kiiresti pärast kohtuotsuse kuulutamist. Komisjon teeb Euroopa Kohtule ettepaneku rahalise karistuse summa kohta, kuid Euroopa Kohus peab oma kaalutusõigust kasutades² määrama kindlaks summa, mida ta peab asjaoludele vastavaks ning proportsionaalseks nii tuvastatud rikkumise kui ka asjaomase liikmesriigi maksevõimega³.

Nii Euroopa Kohtu võimalus määrata liikmesriikidele rahalisi karistusi kui ka komisjoni võimalus taotleda selliste karistuste kehtestamist pärineb 1992. aasta Maastrichti lepingust. Et tagada läbipaistvus ja võrdne kohtlemine, on komisjon alates 1996. aastast avaldanud mitu teatist, kus kirjeldatakse põhimõtteid ja meetodikat, mida ta rahaliste karistuste arvutamisel kasutab. 2023. aastal avaldatud teatisega rahaliste karistuste kohta rikkumismenetlustes² (edaspidi „2023. aasta teatis“) vaatas komisjon läbi ja asendas kõik varasemad selle valdkonna teatised. Rahaliste karistuste arvutamiseks kasutatud arve ja andmeid ajakohastati 2024. aastal³.

Oma 2023. aasta teatises võttis komisjon liikmesriikide maksevõime arvutamiseks kasutusele meetodi, mis põhineb liikmesriigi sisemajanduse koguproduktil (SKP) (kaaluga 2/3) ja asjaomase liikmesriigi rahvaarvul (kaaluga 1/3).

25. aprillil 2024 tegi Euroopa Kohus otsuse kohtuasjas C-147/23 komisjon vs. Poola,⁴ milles ta uuris muu hulgas komisjoni 2023. aasta teatises kasutusele võetud rahaliste karistuste arvutamise meetodit.

Selles kohtuotsuses leidis Euroopa Kohus, et komisjoni meetod „põhineb eeldusel, et liikmesriigi rahvaarvu suuruse ja maksevõime vahel esineb korrelatsioon, mis ei pruugi nii olla. Järelikult toob nimetatud meetodist tuleneva demograafilise kriteeriumi arvessevõtmine kaasa teguri n lahtisidumise asjaomase liikmesriigi tegelikust maksevõimest, mis võib viia sellise teguri n kindlaksmääramiseni, mis

¹ Või kui liikmesriik ei ole võtnud vajalikke meetmeid, et täita kohtuotsust, kus on tuvastatud riigiabiotsuse rikkumine, nagu on sätestatud ELi toimimise lepingu artikli 108 lõikes 2.

² Komisjoni teatis „Rahalised karistused rikkumismenetlustes“, 2023/C 2/01 (ELT C 2, 4.1.2023, lk 1).

³ Komisjoni teatis „Komisjoni poolt rikkumismenetlustes Euroopa Liidu Kohtule esitatud rahaliste karistuste arvutamiseks kasutatavate andmete ajakohastamine“, C/2024/360 (ELT C, C/2024/1123, 26.1.2024).

⁴ Kohtuotsus, Euroopa Kohus (esimene koda), 25. aprill 2024, komisjon vs. Poola (C-147/23, EU:C:2024:346).

ei vasta tingimata liikmesriigi maksevõimele. [...] Seega ei saa asjaomase liikmesriigi maksevõime kindlaksmääramisel võtta [...] arvesse demograafilist kriteeriumi [...].“⁵

Seda hiljutist kohtupraktikat silmas pidades tuleb arvutusmeetod, mida komisjon on kasutanud rikkumismenetlustes rahaliste karistuste ettepaneku tegemiseks, läbi vaadata. Eelkõige peaks liikmesriikide maksevõime või teguri n arvutamine (2023. aasta teatise punkt 3.4) Euroopa Kohtu otsusest tulenevalt põhinema üksnes liikmesriikide SKP-l. Seepärast asendatakse käesoleva teatisega 2023. aasta teatise punkt 3.4 ja selle I lisa ning vastavad arvud ajakohastatakse uusimate makromajanduslike andmetega.

2. Liikmesriikide maksevõime

Karistusmakse summa peab olema selline, et karistus oleks ühtaegu proportsionaalne ja hoiatav. Karistusmakse hoiatav mõju on kahetine. Karistus peab olema piisavalt karm, et:

- sundida liikmesriiki rikkumist lõpetama (karistusmakse peab seega olema suurem kui kasu, mis liikmesriik rikkumisest saab),
- liikmesriik sama rikkumist enam ei kordaks.

Hoiatava mõju saavutamiseks vajalik karistusmäär sõltub liikmesriigi maksevõimest. Hoiatavat mõju kajastab tegur n . See on määratluse kohaselt asjaomase liikmesriigi sisemajanduse koguprodukti (SKP)⁶ ja liikmesriikide keskmise SKP suhe. See näitab asjaomase liikmesriigi maksevõimet võrreldes teiste liikmesriikide maksevõimega:

$$n_{\text{tegur}} = \frac{SKP_n}{SKP_{\text{keskm}}}$$

Nagu on sätestatud 2023. aasta teatise punktis 4.2.2, kasutab komisjon sama tegurit n nii põhisumma kui ka karistusmakse arvutamisel.

Iga liikmesriigi tegur n on sätestatud lisa punktis 3; lisa punktis 5 on sätestatud nende minimaalsed põhisummad.

Nagu on sätestatud 2023. aasta teatise punktis 5, kasutab komisjon juhul, kui ta teeb ettepaneku määrata rahaline karistus Ühendkuningriigile, sama valemit, mis on esitatud käesolevas teatises liikmesriikide maksevõime kindlaksmääramiseks⁷.

3. Kohaldamise alguskuupäev

Komisjon kohaldab käesolevas teatises sätestatud norme ja kriteeriume kõikide otsuste suhtes, mis ta teeb ELi toimimise lepingu artikli 260 kohase menetluse algatamise kohta Euroopa Kohtus pärast käesoleva teatise avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

⁵ Kohtuotsus C-147/23, punktid 84–86.

⁶ Allikas: nominaalne SKP – Eurostat. Eurostat avaldab korrapäraselt liikmesriikide SKP andmeid (nama_10_gdp).

⁷ $UK\ n_{\text{tegur}} = \frac{SKP_{UK}}{SKP_{\text{keskm}}}$

LISA. Andmed, mille põhjal määratakse kindlaks Euroopa Kohtule soovitatavad rahaliste karistuste summad

Komisjon vaatab käesolevas lisas esitatud andmed igal aastal läbi ja ajakohastab neid, võttes arvesse Eurostati avaldatud ametlikel andmetel põhinevat inflatsioonimäära ja liikmesriikide SKP varieerumist.

1. KARISTUSMAKSE ARVUTAMISEL KASUTATAV KINDLA SUURUSEGA SUMMA

Käesoleva teatise punktis 3.1 nimetatud kindla suurusega summa, mida kasutatakse karistusmakse arvutamisel, on **3 440 eurot** päevas.

2. PÕHISUMMA ARVUTAMISEL KASUTATAV KINDLA SUURUSEGA SUMMA

Käesoleva teatise punktis 4.2.2 nimetatud kindla suurusega summa, mida kasutatakse põhisumma arvutamisel, on **1 150 eurot** päevas ehk kolmandik karistusmakse arvutamisel kasutatavast kindla suurusega summast.

3. TEGUR N

Käesoleva teatise punktis 1 nimetatud tegurid n on järgmised:

	Tegur n ⁸
Belgia	0,94
Bulgaaria	0,15
Tšehhi	0,50
Taani	0,59
Saksamaa	6,57
Eesti	0,06
Iirimaa	0,80
Kreeka	0,35
Hispaania	2,35
Prantsusmaa	4,43
Horvaatia	0,12
Itaalia	3,34
Küpros	0,05
Läti	0,06
Leedu	0,12
Luksemburg	0,12

⁸ Põhineb 2023. aasta SKP-l (andmed 20. jaanuari 2025. aasta seisuga), ümardatuna kahe kümnendkohani.

Ungari	0,31
Malta	0,03
Madalmaad	1,68
Austria	0,74
Poola	1,18
Portugal	0,42
Rumeenia	0,51
Sloveenia	0,10
Slovakkia	0,19
Soome	0,43
Rootsi	0,85

4. PÕHISUMMA VÕRDLUSALUS

Liikmesriigi minimaalse põhisumma arvutamiseks kasutatav võrdlusalus on 3 208 660 eurot.

5. MINIMAALNE PÕHISUMMA LIIKMESRIIGI KOHTA

Minimaalne põhisumma võrdub põhisumma võrdlusalusega, mis on korrutatud teguriga n.

Minimaalne põhisumma⁹ on järgmine:

	Minimaalne põhisumma (eurodes)
Belgia	3 016 000
Bulgaaria	481 000
Tšehhi	1 604 000
Taani	1 893 000
Saksamaa	21 081 000
Eesti	193 000
Iirimaa	2 567 000
Kreeka	1 123 000
Hispaania	7 540 000
Prantsusmaa	14 214 000
Horvaatia	385 000
Itaalia	10 717 000
Küpros	160 000
Läti	193 000
Leedu	385 000
Luksemburg	385 000
Ungari	995 000

⁹ Põhineb 2023. aasta SKP-l (andmed 20. jaanuari 2025. aasta seisuga), ümardatuna kahe kümnendkohani.

Malta	96 000
Madalmaad	5 391 000
Austria	2 374 000
Poola	3 786 000
Portugal	1 348 000
Rumeenia	1 636 000
Sloveenia	321 000
Slovakkia	610 000
Soome	1 380 000
Rootsi	2 727 000

TÕESTATUD KOOPIA

Peasekretäri nimel

Martine DEPREZ

Direktor

Otsustusprotsess ja kollegiaalsus

EUROOPA KOMISJON